

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hír-
: : : detési irodák. : : :

Megjelenik vasár- és
ünneppapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 110. szám.

Csütörtök, május 15.

Az ellenzéki passzivitás.

— május 15.

A parlamenttel szemben tanúsított vi-
selkedését az ellenzék hibásan nevezi pasz-
szivitásnak. Ez ugyanez nem passzivi-
tás. Passzivitás volt, hogy az ő multjukból
vegyünk példát — mikor a függetlenségi
párt évtizedeken keresztül nem ment a
delegációba. Ők akkor nem is jelöltették,
nem is választatták meg magukat delegá-
tusoknak. Kerületükben is előzetesen beje-
lenték, hogy ők nem ismerik el a delegációt,
nem lesznek tagjai s a polgárok ezen ala-
pon választották meg őket képviselőkké. S
ők — mivel nem vállaltak a delegációban
tagságot — nem is részesülhettek soha
semmiféle napidijban.

Amde ők most a parlamenttel szem-
ben egészen másképp viselkednek. Jelöl-
tették, meg is választatták magukat kép-
viselőkné, megígérték választóiknak, hogy
komolyan és lelkiismeretesen részt vesznek
a parlament tanácskozásaiban, részvételük-
ről programot is adtak, a munkájukért
járó fizetést is fölvetették és fölveszik s még
sem vesznek részt az országgyűlés munká-
jában. Megbizóik előzetes tudta és bele-
egyezése nélkül állanak a magyar parla-
menttel szemben a negáció álláspontjára.
És e sokszoros vétséget azzal tetézik, hogy
törvényhozásunk szuverénitásának ilyen
gyalázásával a magyar állam tekintélyét
segítik alászállítani egyéb ellenségeinkkel
együtt.

Egyébiránt azért sem mondható el-
járásuk passzivitásnak, — mert hiszen ők
ismételten elmentek a Házba, ott illetlen
módon sipolással és túlköléssel meg akar-
ták akadályozni a tárgyalásokat. Máskor a
vitában is részt vettek, csak hogy nyomban
utána ismét eltávoztak onnan, ahol köteles-
ségük lett volna becsületes munkában részt
venni. Hát az ilyen oktalan és értelmetlen
eljárást, amelyben sem elvűség, sem kö-
vetkezetesség, sem önérték nincsen — nem
passzivitásnak, hanem egészen másnak szo-
kás nevezni.

S erről a dologról mindennap úgy be-
szélnék, mintha csak taktikai kérdés lenne.
Hát az is jellemzi őket, hogy pusztá tak-
tikai kérdésnek mondják: elismerik-e, vagy
el nem ismerik-e a magyar parlamentet? S
részt vesznek-e becsületes munkával annak
tanácskozásaiban vagy sem?

A képviselőház az ország fundaméntá-
lis intézménye, minden jogunk szabad-
ságunk, biztonságunk — jelenünk és
jövők egyik intézményes fentartója. S
ők csak taktikai kérdésnek érzik és hiszik
azt, hogy ezzel szemben a tagadás szelle-
mét képviselik-e vagy sem!

Pedig elsőrangú s nem taktikai, ha-

nem elvi kérdés az, vajjon a törvényhozók
milyen álláspontot foglalnak el a törvény-
hozással szemben?

Rájuk nézve meg éppen sokszorosan
fontos e kérdés. Mert e ponton nincs ki-
buvás, e ponton színt kell vallaniok, e pont-
tól függ jövőjük s e pontot el nem kerül-
hetik. Részt vesznek-e a törvényhozás ren-
des munkájában, vagy sem?

Ez a kérdés, amelyre válaszolni
muszáj.

Csak az a baj, hogy e két eshetőség
közül bármelyiket választják, egyaránt
végzetes rájuk. Ha tovább is a negáció ál-
láspontján maradnak, végleg elvesztik
minden befolyásukat, kötelességességük-
kel végleg lejáratták magukat s csak pusztu-
lnak, bomlanak tovább, mint eddig. Ha
meg a rendes munka útjára térnek, nyíltan
dezavualják eddigi eljárásukat, beismerik,
hogy nem igaz abból semmi, amit a parla-
ment törvényellenes voltáról egy éven át
hirdettek s így ismét csak lejáratták
magukat.

Ime itt tűnik ki, hogy mily szerencsét-
len volt eddigi eljárásuk s hogy önmagu-
kat miképp tették lehetetlenné. A ma-
gyar törvényhozás törvényességét meg-
támadván és kétségbe vonván, oly hatal-
mas fa ledöntésére vállalkoztak, amihez
erejük nem volt, nem is lehet. Hát most
vagy tovább kell bemutatniok erejük szá-
naimas gyarló voltát — vagy be kell is-
merniok gyarlóságukat. Mind a két eshető-
ség súlyos rájuk — mégis az utóbbi lenne a
morálisabb s így helyesebb.

A népfürdők.

Nagybecskerek, május 15.

Már a rómaiak is fölismerték köz-
egészségi szempontból a népfürdők fontos-
ságát és a klasszikus Róma fürdőkultúrája
magasan fölötté állott mindannak, amit
ma a leghaladottabb államok e téren fel-
mutatni képesek.

Hazánkban még a római és a jóval ké-
sőbbi török idők maradványaképp a gőz-
fürdők vannak nagyobb számban, tömeges
fürösztésre berendezve. Üzleti kihasználás
céljaira ez a fürösztési mód meg is felel,
mert egyenként (nagy forgalom mellett)
nagyon kevés vízfogyasztással jár; a kö-
zösen használt nagy medencék tetejéről az
ott felgyülemelő szennyet leviszi a folyón
utána csurgó sugár, de a vízben magalan
millió számra hemzseg a sok bakterium,
nem is beszélve az emberi váladékok undok
voltáról, ami a vízben csak vegyileg mu-
tatható ki. Az ilyen medencefürdők leg-
alább egyszer napjában le kellene bocsáj-
tani, hogy a higiénie követelményeinek
megfeleljünk. Ez azonban a meleg víz
óriási tömegeinek költséges voltára való
tekintettel nem történik meg. Népfürdők-
ben pedig, ahol nem a magánvállalkozás
nyereségvágya, a higiénie iránytűje foly-
tán a lehető legolcsóbb áron kell a für-
dőt juttatni, de amellet a tisztasági és
egészségtügyi követelményeket szem elől té-
veszteni nem szabad, ez a fürdési mód úgy

gazdasági, mint tisztasági okból elfogad-
hatatlan. A művelt nyugaton az összes té-
nyezők beható mérlegelése mellett népfür-
dők céljaira a szabályozható zuhanyfürdők-
ket (tuss) fogadták el és rendezték be, né-
hány kádfürdővel kapcsolatosan olyan
egyenek számára, kik a kádfürdőkét job-
ban kedvelik, a magasabb ár dacára
(például a nők bizonyos élettani idő-
szakokban).

Ezen fürdőnemhez, ott ahol a berende-
zés és fentartás még magasabb beruházá-
sokat, illetve költségeket megbír, egy-egy
uszócsarnokot csatolnak, amelynek haszná-
lata előtt kötelezővé teszik és szigorúan
keresztülviszik a zuhany alatt való le-
szappanozást. Ily módon mindenki tiszta
testtel kerül a közös használatra szánt
uszodába, melynek vizét egyszerű és nem
költséges módszerrel ismételtlen megtisz-
títják és megforgatják és így újra hasz-
nálhatják.

Ezen fürdési mód az uszással lévén
kapcsolatos, igen edző és egészséges test-
gyakorlatot is képez és mindenfelé nagyon
kedvelik és mind fokozottabb mértékben
használgják. Németországban a városoknak
majdnem mindegyike ilyen uszócsarnokkal
egybekötött népfürdőt állított föl, ahol az
iskolás gyermekeket, tanoncokat — sőt fel-
nőtteket is — ingyen tanítják uszni, ez
által is hozzájárulnak egy erősebb és egész-
ségesebb generáció fejlesztéséhez.

Vármegyénk városainak tehát ajánla-
nám feltétlenül az uszócsarnokkal kapeso-
latos népfürdők felállítását. Nagybecske-
rek városának legelső sorban ajánlanám az
iskolafürdők felállítását és pedig a régi
iskolaépületben vagy pedig az új iskola-
épületek souterajjaiban nem nagy költsé-
gekkel egyszerű záporozó, azaz szabályoz-
ható zuhanyfürdőköt lehetne berendezni,
ahol denliz falakkal elválasztott fülkékben
3-4 gyermek egyszerre vehet tisztálkodó
fürdőt. Ugy, hogy a nap különböző órái-
ban felváltva az osztályok, külön a fiúk és
külön a leányok kellő felügyelet mellett ve-
hetik azt. Ha pedig ez nem volna kereszt-
ülvihető, úgy a város resp. iskolagondnok-
ság gondoskodjék, hogy valamely jótékony
intézmény által a helybeli gőzfürdőben
esekély, azaz mélyen leszállított árban, épp
úgy mint a katonaság vagy az egyes inter-
nátus gyermekei, az elemi iskolák tanulói
is hetenként legalább egyszer alapos meg-
tisztítás céljából fürdőben részesüljenek.
Később pedig, midőn a város népfürdőt
állít föl, úgy esetleg ott részesülhetnek in-
gyen fürdésben.

Elég lesz rámutatnom azon körü-
lmenyre, hogy ma már Németországban
sehol sem épül népiskola fürdő nélkül;
legkisebb községek is, ha anyagi erejük
egyáltalában nem engedi meg mindkét in-
tézménynek (iskola- és népfürdőnek) fel-
állítását, legalább az egyiket valósítják
meg és módját éjtik, hogy a népfürdőt a
nap bizonyos szakában az iskolás gyerme-
kek látogassák díjtalanul, avagy úgy szer-
relik föl az iskolafürdőköt, hogy ezt a fel-
nőttek látogathassák az iskolaidőn kívül
minimális áron.

Nem tudom eléggé hangsúlyozni is-
mételten, hogy az iskolafürdők létesítése
kiválóan szükséges, mivel tények bizonyít-
ják, hogy aki gyermekkorában megszokja
a rendszeres fürdést, az csak igen nehezen
és a körülmények legsúlyosabb kényszere
alatt hagyja azt el. Éppen azért bele kell
nevelni már a gyermekekbe, hogy fürdés
nélkül ne lehessenek, mivel a test tiszta-
sága az előfeltétele az ember általános tisz-
taság vágyának, a tisztaság érzékének és
őre az egészségnek. Legközelebb a zuhany
(tuss), záporozó (brause) fürdőről, mint
az igazi népfürdőről lesz szó.

Dr. Kuszing János.

HIREK.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Május 15.

Barométer süllyedő, délután 1.38 órákor 758.7. Hőmérséklet: maximum 22.5 C°, min. 6.8 C°. Csapadék: — Felhőzet: Nb₁₀. Szélirány és erősség SE₃ (kosova). Jósolat a következő 24 órára: Változás nem várható.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvastást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnapi este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet Ci = fűrtösfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránnyfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélesedő, 8 = nagy vihar.

— **Izraelita istentisztelet.** A nagybecskereki izraelita templomban a péntek esti istentisztelet 7 órákor kezdődik.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter a valkányi önkéntes tüzoltó-testület alapszabályait jóváhagyta.

— **A kulturegyesület igazgatósági ülése.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága május hó 16-án, pénteken d. u. fél 5 órákor ülést tart, amelyen a június 8-iki közgyűlést készít elő.

— **Iskolai bizottságok ülése.** A nagybecskereki állami óvodai felügyelő-bizottság, az elemi iskolai gondnokság és a tanonciskolai bizottság tegnap délután Franz J. L. keresk. tanácsos elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen voltak: Jankó Agostonné, Szegfű Sándorné, Bányai Ernesztin, Melezer Róza, Zachariás Mariska, Funk Pálné, dr. Annau Ernő, Baaden Károly, Bányai Jakab, dr. Pollák Győző, dr. Klein Mór, Krumenacker Ferenc, Száviics Sándor, Partilla Géza, Fischer Mór, Hajdu Szilveszter, Strosz Béla, Rigó István, Wégling István, Liska Ferenc, Szegfű Sándor, Osztie Béla, továbbá a tanonciskolai felügyelő-bizottság részéről még: Streitman Antal, dr. Hubert Zsigmond, Urhegyi János, Török Ferenc, Dékány János, Göttl István, Nasztics Jován. Az óvodai bizottság ülésén a beérkezett hatósági rendeletek felolvasása után Jankó Agostonné jelentést tett óvodai látogatásairól, amelyről elismerőleg nyilatkozott. Ugyancsak jelentést tettek a többi kiküldött bizottsági tagok is és ezek kapesán a felügyelő-bizottság elhatározta, hogy ismételtén átír a városhoz a IV. számú óvoda tulusfoltjának sürgős megszüntetése ügyében. Ugy az óvodai, mint a többi bizottság ülésén az elnök meglepő szavakban emlékezett meg a gondnokság ügybuzgó tagjának, Weisz Izidorának, valamint Szabó Sándor tanító elhunytáról, akiknek emlékét jegyzőkönyvben megörökítették. Az iskolai gondnokság miután tudomásul vette az időközben beérkezett hatósági rendeleteket, a vizsgák idejét június hó 16-tól 20-ig terjedőleg alapította meg. A gazdasági iskola vizsgája június hó 15-én, a kisegítő iskoláé 19-én lesz megtartva. Krumenacker Ferenc intézkedést kíván a város részéről, hogy az új iskolaépületek legalább az új tanév kezdetén rendeltetésüknek átadhatók legyenek. Strosz Béla főjegyző kijelenti, hogy dacára a kir. tanfelügyelőség sürgötésének, az átvétel még eddig nem történthetett meg mert a kiküldött közegek nem tudtak megállapodásra jutni. A gondnokság dr. Pollák hozzászólása után a várost megkeresi, hogy ez ügyben tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy az új tanévben az iskolák használatba vehetők legyenek. Végül a gondnokság örömmel veszi tudomásul a gyermekbarát egyet 40 éves fennállásáról s ez alkalomból annak lelkes elnökét Melezer Lipótot írásban üdvözlö. Az iparos- és kereskedőtanone-

iskolai bizottság ülését tanítóválasztás vezette be, amelyen Cserey Gyula kir. s. tanfelügyelő elnököt. Miután a betöltendő állásra csak egy jelölt: Grosz Kálmán pályázott, az elnök tanfelügyelő azt egyhangulag megválasztottnak nyilvánította ki. A tanonciskolák záróvizsgái június hó 15—19-ig tartanak meg. Ezután az igazgatók előterjesztették a jövő tanévi költségvetést amelynek kapesán Urhegyi János igazgató indokolt javaslatára a bizottság elhatározta, hogy a várostól a tanonciskolai tanítók fizetésének egyöntetű rendezését kérni fogja.

— **Halálozás.** Gettmann Rezsóné szül. Seidl Anna május hó 12-ikén 31 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunytat Versezre szállították s ma temették ott el a családi sírboltba.

— **Tanítógyűlés.** A Délmagyarországi Tanító Egylet módos-párdányi fiókköre folyó évi május hó 29-én d. e. 9 órákor tartja Istvánföldén az állami iskolában rendes tavaszi közgyűlést. A gyűlés ideiglenes tárgysorozata: 1. Himnusz, éneklés a tanítóság. 2. Elnöki megnyitó. 3. Jegyzőkönyvhitelesítők és hírlaptudósítók választása. 4. Pénztárvizsgálók kiküldése. 5. Új tagok felvétele. 6. Ifjúságunk és népünk hazafias érzetének fejlesztése és megerősítése. Előadás, tartja Schmidt Antal istvánföldei állami igazgató-tanító. 7. Tagsági díjak beszedése s a kézimunka és rajzkiállítás megtekintése. (E célból a tárgyalások 20 percre felfüggesztettek.) 8. Gyermektanulmányozás. Ertekezés, tartja Ádám János csávosi r. kath. hitf. tanító. 9. Elnöki jelentés a fiókkörnek az 1912—13. egyleti évben kifejtett tevékenységéről. 10. Esetleges elnöki előterjesztések. 11. Jelentés a pénztár állapotáról. 12. Vitatétel: a) Milyen legyen a tanítók és az óvónők szolgálati viszonyainak megállapítása tárgyában készített törvénytervezet? b) Mi módon rendezendő nyugdíjügyünk? 13. Indítványok. 14. Interpellációk. 15. Az 1913. évi őszi közgyűlés helyének megállapítása. 16. Tisztújítás titkos szavazással s a főegyleti tisztviselőkre való szavazás nyomtatott szavazó-lapok alapján. 17. A fiókköri tisztviselők neveinek közhírtétele. 18. A közgyűlés berekesztése. A közgyűlés napján d. e. fél 9 órákor isteni tisztelet s utána választmányi ülés lesz.

— **Izgatás miatt letartóztatott bankigazgató.** Mint Pancsováról jelentik, az ottani királyi ügyészség fogházába tegnap megvasalva bekisérték Bulik Ferenc 42 éves antalfalvai vagyonos birtokost, az antalfalvai Paraszt Bank igazgatóját. Antalfalva lakossága jórészt tót és Bulik is tót származású. Néhány nap előtt Bulik a koreszmában idogálás közben többekkel vitába eszkekedett, szidta a magyarokat és izgatott ellenük. A dologról jelentést tettek a hatóságnak, amely megállapítva a tényállást, elrendelte Bulik letartóztatását.

— **Halálos kuglizás.** Mint Szenthubertről jelentik, ott hétfőn este 7 órákor Hammang Péter ottani földbirtokos vadászfegyverével szájába lött s nyomban meghalt. Hammang beteges, könnyen fölizzuló ember volt. A halálba állítólag az kergette, hogy vasárnap délután negyven koronát vesztett koreszmai kuglizáson. Ezt annyira a szívére vette, hogy hazament lakására, bezárta az ajtókat, nyulsőrétre töltött fegyverének csövét szájába vette, a ravaszra erősített zsineget lábával meg rántotta és a következő percben az elkuglizott 40 K-ért a szerencsétlen ember holtan, véres fejjel feküdt a szoba padozatán. Az esetről jelentést tettek a nagykikindai kir. ügyészségen, amely megindította a vizsgálatot.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Czárán Vikentie szentjánosi lakos múlt héten szerdán délután a koreszmában volt több falujabeli emberrel s este fél 8 órákor hazaindult cimboráival. Utközben betért egyik ismerőséhez, kinek néhány koronával tartozott s azt ki is fizette, mire ismerőse kikísérte. Alig haladt azonban néhány lépésnyire a sötétségben, valaki megtámadta és összeszurkálta, annyira, hogy csak hazáig bírt vándorolni, otthon összerogyott és meghalt anélkül, hogy megtudta volna mondani, hogy ki szurkálta össze. A zichyfalvi csendőrség lelkiismeretes nyomozás révén kiderítette, hogy Czárán gyilkosa egyik közeli rokona Czárán Petru volt, kit elfogtak és behozták a fogházba. Az ügyben a bűnvizsgálat megindult.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Május 17. Közig. bizottság ülése.

Június 8. A kulturegyesület közgyűlése.

TÁVIRATOK.

Uj háboru fenyeget.

Szerbia Bulgária ellen. — Berchtold gróf nyilatkozata. — A monarkianak készen kell lennie. — Skutarit átadták. — A török-bolgár fegyverszünet. — A tőzsde.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Balkán kissé derülő egén megint viharfelhők gyülekeznek. Eddig minden a legkedvezőbbben ment a béke felé, mert Törökországgal készül a megegyezés s Skutarit a montenegróiak átadták, sőt Románia is megegyezett Bulgáriával. A szerbek azonban most egyszerre harcra riadót fujnak Bulgária ellen. Követelik a háboru kitörése előtt kötött szerződés revízióját s Szerbiát és Macedóniát egészen maguknak követelik. Ezt a követelésüket még azzal is nyomatékosabbá teszik, hogy kijelentik, hogy követelésüknek fegyveres erővel is érvényt szereznek. Bulgária és Szerbia közt való bonyodalom komolyságát jellemzi Berchtold gróf közös külügyminiszterünk nyilatkozata is, a mely szerint a monarkianak el kell készülnie arra, hogy közvetlen szomszédságában új háboru üt ki.

Az alábbiakban adjuk mai jelentéseinket:

Szerbia Bulgária ellen.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: A szerb-bolgár ellentétek dolgában döntő

*Csak azoknak a
cigarettaizóknak
a kik egészségre való tekintetből
nem sajnálnak naponta 1-2 fillert
többet kiadni:*

Clubspecialité

120 Lap 20 fillér
70 " 12 "
100 " 100 " 70 "

Orvosi tanácsra a hüvelyek és lapocskák bronx- és szinnyomás valamint sziradékj. ágyúvezetett Ambriélnélkül vannak, de minden lapocskában és hüvelyben benne van viznyomással a „Nagygyógyász” és a gyáros aláírása „Módiano”

Főraktár: Strelinger Márk m. kir. dohány-nagyárulójában.

fordulat történt. Spalekovics dr. szófiai szerb követ átadta kormányának jegyzékét Gesov miniszterelnöknek, amelyben a szerb kormány kijelenti, hogy **ragaszkodik a szerb-bolgár szerződés revíziójának követeléséhez, nevezetesen, hogy a Szerbia által megszállt Oszéria és Maczedónia Szerbiába kebeleztesse.**

Szófiában a szerb kormány jegyzéke nagy feltűnést kelt, mert azt remélték, hogy Szerbia engedni fog. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Szerbia Oroszország beleegyezésével helyezkedett erre az álláspontra.

Belgrádi jelentések szerint a szerbek igen harcias hangulatban vannak s komoly körökben is azt hangoztatják, hogy Szerbia követeléseinek érvényt kell szerezni. Hasonlóképpen csupa harcias hangulattal vannak tele a szerb lapok is, a melyek azt írják, hogy itt az ideje, hogy a nagyszáju Bulgáriával Szerbia leszámoljon.

Berehtold gróf nyilatkozata. A monarkianak készen kell lennie.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A tegnapi közös minisztertanácson Berehtold gróf közös külügyminiszter hosszabb beszédben nyilatkozott a politikai helyzetről. Nyilatkozatában kijelentette a külügyminiszter, hogy bár Skutari átadása megkönnyebülést hozott a helyzetbe, de a balkánproblema egész komplexuma megoldatlan még. **Hangsúlyozta, hogy a balkáni szövetségek között olyan ellentétek vannak, amelyek újabb bonyodalmakra adhatnak okot s a monarkianak készen kell lennie arra, hogy közvetlen szomszédságában új háboru üt ki.**

Skutarit átadták.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Cettinjből sürgönyzik: A Skutari megszállására küldött nemzetközi tengerészkülönítmény ezer főnyi csapata a Bolyana folyón osztrák-magyar és olasz szállítóhajókra tegnap délután 2 órakor Skutariba érkezett s Burney tengernagy vezetése alatt bevonult Skutariba. A nemzetközi csapatokat a Bolyana folyó hidjánál a montenegrói csapatok fogadták, élükön Martinovics tábornokkal, aki üdvözölte Burneyt. Tovább egy montenegrói diszszázad volt fölállítva, amelynek élén Becire a skutari montenegrói helyőrség parancsnoka köszöntötte Burney tengernagyot, hangoztatva, hogy ők nem mint Essad pasa, a fegyvernek engedve adják át a várost, hanem a nagyhatalmak szavára s azoknak kezébe teszi le a város sorsát. A tengernagy rövid válasza után a nemzetközi csapatok, amelyek 300 angol, 200 francia, 200 osztrák-magyar, 200 olasz és 100 német tengerészből állanak, bevonultak a városba, amelynek középületeit megszállták s megkezdték a rendfentartó szolgálatot. Becir tábornok a montenegrói helyőrség parancsnoka délután háromnegyed 4 órakor adta át hivatalosan Skutarit. Burney tengernagynak Hassán Riza bey Skutari néhai első parancsnokának palotájában. A montenegrói csapatok egyben elhagyták Skutarit.

A török-bolgár fegyverszünet.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból hivatalosan jelentik, Bulgária és Törökország között a fegyverszünetet május 28-áig meghosszabbították.

A tőzsde.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bolgár-szerb konfliktus

kiélesedése folytán az értékekben némi áresés volt. A déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő: Magyar Hitel 824.50, Osztrák Hitel 628, Koronajáradék 82.65, Jelzáloghitelbank 435, Lezámitoló Bank 521, Hazai Bank 563, Rimamurányi 720, Salgótarjáni 773, Közüti Vasut 645, Villamos Vasut 370.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tisza István gróf a képviselőház elnöke május 21-ikére ülésre hívta össze a Házat, amikor a bizottságok a letárgyalt javaslatokról tesznek jelentést.

Ada-Kaleh sorsa.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szerdán délután megjelent a miniszterelnök utasítására Ada-Kaleh-szigetén Medve Zoltán krassószőrénymegyei főispán, Isssekutz alispán, egy esendőrtsz és négy esendőr kíséretében s kijelentette, hogy Ada-Kaleh-szigete már régebbi idő óta Magyarországhoz tartozik.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Hilmi pasa a bécsi török nagykövet Ada-Kaleh-sziget ügyében jelentést küldött Konstantinápolyba, de a jelentésre még onnan nem érkezett válasz.

A boszniai kivételes állapot.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szerajevéből sürgönyzik, a kivételes állapotot a mai nappal megszüntették.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonkint.)

Buza (májusra)	10 76
Buza (októberre)	11 47
Rozs (májusra)	9 58
Rozs (októberre)	9 43
Zab májusra	9 59
Zab (októberre)	8 49
Tengeri (májusra)	7 87
Tengeri (júliusra)	8 07

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ÁRÉRT KÖZÖL A „TORONTAL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

1479—1913. tkvi sz.

196—3.2

Hirdetmény.

Bótos község telekkönyvi betétjei az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII., 1891. XVI t.-c-ik és az 1897. évi 47532. sz. igazságügyminiszteri utasítás értelmében elkészülvén és a nyilvánosságnak átadaván, ez avval a felszólítással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI t.-c. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint a XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI t.-c. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, evégből törlési kereseteket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvitelének az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t.-c. 15. §-a és az 1897. 47532. számú igazságügyminiszteri utasítás 71. §-a 4. pontja s 83. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, evégből kereseteket hat hónap alatt, vagyis 1913. évi október hó 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az e meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ának eseteiben — ideértve az utóbbi §§-oknak az 1889. XXXVIII.

t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1913. október 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák, mert meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk nem fog többé figyelembe vétetni;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait, vagy az 1886. XXIX. t.-c. 12. §-a alapján történt felvétel esetén jogait általában bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1913. évi október hó 31-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert a meg nem hosszabbítható záros határidő elmulva után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket benyújtanak, az eredetieket telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Végre ezennel közhírré tétetik, hogy Bótos község eddig vezetett telekkönyve hatályon kívül helyeztetett és hogy telekkönyvi ügyeinek ellátása és telekkönyveinek vezetése 1913. évi április hó 3-ik napjától kezdve az 1889. évi december hó 15-éről kelt telekkönyvi rendelet és az erre vonatkozó későbbi törvények és rendeletek értelmében történik.

Perlasz, 1913. évi április hó 3.

Dr. Szabó s. k., kir. járásbíró.

Amerika városnegyedben,
a Toldy Ferenc-utcában
egy három év előtt épült

ház

3 utcai szobával, zárt folyosóval, mellékhelyiségekkel, szép házi kerttel (rózsák, gyümölcsös, szőlő)

azonnal bérbevehető.

Közelebbi felvilágosítást ad dr. Eibeschtz Miksa, ügyvéd.

Scheibl Mihály,
zárgondnok.

212—21

Hirdetmény.

Igen szép, kiselejtezett községi bikát folyó évi május hó 21-én d. e. 10 órakor Nagyzsény község-házánál fogunk elárverezni.

Nagyzsény, 1913. május hó 12-én.

A községi előjáróság.

25—32

1480—265

A tudomány mai álláspontja szerint bizonyíthatóan az Odol a legjobb szer a száj — és a fogak ápolására.

Ára. nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k

Eisenstädter S. és Társai divatháza leltári occasiót rendez, mely folyó évi június hó 1-ig tart.

Eladásra kerülnek: grenadinok, bluzkelmék, szövet- és selyemárúk mélyen leszállított áron.
Maradékot félárban.

Prima minőségű damaszt szövésű nagy szalvéta darabja 44 fillér, hozzáillő ugyanilyen abrosz 140×140 cm darabja 1.95 korona, 140×200 cm abrosz 3.— korona. Dessert-szalvéta 50×50 cm darabja 28 fill. Dessert-szalvéta 35×35 cm darabja 20 fill.

122-242

Messalin-selyem 2.— kor. helyett 1.20 kor. Messalin-selyem 2.80 kor. helyett 1.80 kor. a raktáron levő színekben.

Ő Nagyméltósága gróf Nákó Sándor uradalmában Pa.-Porgány Sándormajorjában, vasúti állomás Kiszombor, f. évi május hó 18-án

20 darab magasvérű szimenthali bika és 80 darab üsző,

mint tenyészetünkből való számfeletti növendékmarha fog nyilvános árverésen eladni.

Az állatok a kikiáltási áron alul nem adnak el. Az árverésen résztvevők 200 korona bánatpénzt tartoznak lefizetni. A megvett jószág az árverés után azonnal kifizetendő és elhajtandó.

Az árverés ideje május hó 18-án délután 1 óra.

175-64

A kiszombori vasúti állomáson a reggeli és délelőtti vonatoknál az uradalom vasúti lőrési a vevők részére rendelkezésre állanak.

Beresztőc község előljáróságától.

945-1913. sz.

201-3.2

Bérbeadási hirdetmény.

Beresztőc községének mintegy 10 000 hold nagyságu területen gyakorolható vadászati joga 1913. évi augusztus hó 1-től 1919. évi július hó 31-ig terjedő hat évre f. évi május hó 31-én délelőtt 9 órakor Beresztőc község-házánál nyilvános árverésen bérbe adatik.

A községi képviselőtestület által összeállított feltételek a jegyzői irodában tudhatók meg. Kelt Beresztőczen, 1913. évi május hó 8-án.

Roos Vilmos,
jegyző.Wagner Félix,
bíró.

Ótelek körjegyzőségétől.

310-1913.

202-3.3

Hirdetmény.

Magyarszentmárton község egy ártézi kut furását határozta el.

Felkértenek ezen ártézi kut furását elvállalni szándékozó kutmesterek, hogy erre vonatkozó ajánlataikat írásban folyó hó 31-ig alulírt körjegyzőnél nyújtsák be.

Ótelek, 1913. évi május hó 8-án.

Végh Ferenc,
körjegyző.

Szenzációs olcsó árak! 10.000 pár cipő

137-57.43

elárusítottak, amíg a készlet tart, aluljegyzett legolcsóbb áron.

Férfi cipők:

	Ezelőtt korona	Most korona
1 pár erős strapa bőrcipő	8.—	6.50
1 pár finom box vagy R. chevro, füzös vagy gombos magas	11.—	7.50
1 pár prima box-kalf vagy prima chevro, füzös v. gombos magas	15.—	9.—
1 pár filz comode (reggeli) a legpompásabb színekben	3.—	1.60

Női cipők:

1 pár finom R. chevro vagy R. box, magas füzös vagy gombos	11.—	7.—
1 pár prima chevro v. prima box-kalf magas füzös vagy gombos	14.—	9.—
1 pár legdivatosabb lakcipő nagy csattal és szalaggal	9.—	5.—
1 pár finom R. chevro félcipő, gombos vagy füzös	7.30	6.—
1 pár filz comode (reggeli) cipő a legdivatosabb színekben	3.—	1.60

Gyermek cipőcske:

1 pár tartós, magas bőrcipő füzös vagy gombos 20., 21. és 22. nagyságban	3.—	1.70
--	-----	------

Nagyobb gyermekcipők szintén csodálatraméltó olcsó áron kaphatók.

Minden fagonu és kivitelü rámásvarrott férfi- és női cipők, valamint könnyű belülvarrott női cipők meglepő olcsó áron szerezhetők be.

A meg nem felelő cipők a legszivesebben kicseréljük. Levélbeli megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek.

Benó Testvéreknél ezelőtt Kokits A. F. rövid-, divat-, játék- és cipőáruraktár — a „Pillangóhoz” — Nagybecskerek.

Ragadja meg mindenki az alkalmat és szerezze be cipőszükségletét, amíg a készlet tart, mert olcsó vásárlásról van szó.